

Процесуальні проблемні питання під час розгляду справ позовного провадження в межах справи про банкрутство

З урахуванням актуальних правових
висновків Верховного Суду

I. Визначення суду у якому має

розглядатися спір, якщо обидві сторони

Згідно ч. 2 ст. 7 КУЗГПБ, суд провадження є боржниками у окремих двох вирішує всі майнові спори, банкрутських справах стороною в яких є боржник.

Зокрема:

Згідно ч. 2 ст. 7 КУЗГПБ в межах розгляду справи про банкрутство підлягають розгляду:

- ▶ 1) позовні вимоги до боржника та щодо його майна;
- ▶ 2) спори про визнання недійсними результатів аукціону;
- ▶ 3) спори про визнання недійсними будь-яких правочинів, укладених боржником;
- ▶ 4) спори про повернення (витребування) майна боржника або відшкодування його вартості відповідно;
- ▶ 5) спори про відшкодування шкоди та/або збитків, завданих боржнику;
- ▶ 6) спори про стягнення заробітної плати; спори про поновлення на роботі посадових та службових осіб боржника;
- ▶ 7) спори щодо інших вимог до боржника.

То у якій справі розглядати спір, якщо обидві сторони є боржники у окремих справах про банкрутство?

У тій справі де він є:

відповідачем:

- ▶ за п.1) з майновими вимогами до нього;
- ▶ за п.6) оскільки це вимоги лише працівників боржника і лише до боржника;

позивачем:

- ▶ за п.5) оскільки боржник виступає ініціатором спору за деліктними зобов'язанням;

незалежно від статусу:

- ▶ за п. 2) оскільки спір стосується проданого майна у процедурі банкрутства (санація чи ліквідація) саме цього боржника.

Проблема визначення суду щодо інших категорій спорів у різних справах про банкрутство обох сторін

Щодо:

- ▶ визнання недійсними будь-яких правочинів, укладених боржником (п.3);
- ▶ спори про повернення (витребування) майна боржника або відшкодування його вартості відповідно (п.4);
- ▶ спори щодо інших вимог до боржника (п.7).

Висновок-пропозиція

Найбільш реалістичним способом урегулювання територіальної підсудності у позовному провадженні в межах справи про банкрутство де обидві сторони є банкрутами без внесення змін до НПА, може стати правовий висновок, зроблений суддям Судової палати з розгляду справ про банкрутство КГС ВС за найпершої процесуальної нагоди

II. Про процесуальні права сторін позовного провадження у справі про банкрутство боржника

Відповідно до ч.1 ст. 42 ГПК

Учасники справи мають право:

- ▶ 1) ознайомлюватися з матеріалами справи, робити з них витяги, копії, одержувати копії судових рішень;
- ▶ 2) подавати докази; брати участь у судових засіданнях, якщо інше не визначено законом; брати участь у дослідженні доказів; ставити питання іншим учасникам справи, а також свідкам, експертам, спеціалістам;
- ▶ 3) подавати заяви та клопотання, надавати пояснення суду, наводити свої доводи, міркування щодо питань, які виникають під час судового розгляду, і заперечення проти заяв, клопотань, доводів і міркувань інших осіб;
- ▶ 4) ознайомлюватися з протоколом судового засідання, записом фіксування судового засідання технічними засобами, робити з них копії, подавати письмові зауваження з приводу їх неправильності чи неповноти;
- ▶ 5) оскаржувати судові рішення у визначених законом випадках;
- ▶ 6) користуватися іншими визначеними законом процесуальними правами.

Про процесуальні права сторін Порівняння таблиця норм ГПК і КУзПБ Позовного провадження в межах

ГПК справ про банкруство

КУзПБ

ч.1 ст.41

у справах позовного провадження **учасниками справи** є сторони та треті особи

абз.24 ст.1

учасники у справі про банкруство (неплатоспроможність) – сторони, арбітражний керуючий, державний орган з питань банкруства, **інші учасники справи** про банкруство, щодо прав або обов'язків яких існує спір, і т.д.

ч.5 ст.41

у справах про банкруство **склад учасників справи** визначається КУзПБ

абз.2, 3 ч.2 ст.7

склад учасників розгляду спору визначається відповідно до ГПК України. Господарський суд розглядає спори, стороною в яких є боржник, за правилами, визначеними ГПК України.

Правовий висновок КГС ВС у справі № 914/2441/15(914/1140/22) від 14.04.2023

- ▶ **п. 42** постанови: Верховний Суд дійшов висновку, що у розумінні положень ст. 7 КУЗПБ, п. 3 ч. 3 ст. 258, ст. 259 ГПК, учасниками справи позовного провадження, що розглядається у межах справи про банкрутство, яким заявник апеляційної скарги зобов'язаний надіслати копію скарги, є саме особи, які визначені ст.ст. 41, 45 ГПК України;
- ▶ **п. 43** постанови: Тобто у цій справі такими особами є позивач та відповідач, а не всі учасники провадження основної справи про банкрутство, які визначені ст. 1 КУЗПБ, як помилково вказав суд апеляційної інстанції.
- ▶ **п. 46** постанови: Суб'єктний склад учасників господарського процесу у межах позовного провадження відповідно до ГПК України не є тотожним складу учасників у справі про банкрутство за КУЗПБ. У розумінні положень ст. 7 КУЗПБ, п. 3 ч. 3 ст. 258, ст. 259 ГПК України, учасниками справи позовного провадження, що розглядається у межах справи про банкрутство, яким заявник апеляційної скарги зобов'язаний надіслати копію скарги, є саме особи, які визначені ст.ст. 41, 45 ГПК України.

ВИСНОВОК

Очевидним є те, що між абз.2 ч.2 ст. 7 КУзПБ (Склад учасників розгляду спору визначається відповідно до ГПК) і зворотнім посиланням ч.5 ст. 41 ГПК (склад учасників визначається КУзПБ), суперечностей між цими двома процесуальними нормами немає, оскільки вони доповнюють одна одну і формують узагальнений, розширений склад учасників провадження у справі про банкрутство з спільним і одночасним урахуванням вимог як ГПК, так і КУзПБ.